

LATVIJAS CENTRĀLAIS DEPOZITĀRIJS

Latvijas Centrālajam depozitārijam ir Nacionālā depozitārija statuss. Tas veic vērtspapīru uzskaites un norēķinu funkcijas un ir specializējies augstas sarežģītības nacionālas nozīmes elektronisku reģistru izveidē un uzturēšanā.

Depozitārijs dibināts 1995.gadā, tā darbību uzrauga Finanšu un kapitāla tirgus komisija, bet reglamentē Finanšu instrumentu tirgus likums un ES direktīva *Markets in Financial Instruments Directive*.

Latvijas Centrālais depozitārijs ir biržas NASDAQ OMX Riga meitasuzņēmums.

VĒRTSPAPĪRU UZSKAITE UN NORĒĶINI

Latvijas Centrālais depozitārijs veic vērtspapīru centrālās bankas funkcijas – uzskaita, glabā un veic norēķinus par visiem Latvijā publiskā apgrozībā esošajiem vērtspapīriem, kā arī par vērtspapīriem, kas netiek kotēti biržā.

■ Vērtspapīru reģistrēšana

Depozitārijs ir vienīgā institūcija Latvijā, kam ir tiesības reģistrēt vērtspapīrus, piešķirot tiem ISIN kodu, kas ir unikāls, starptautisks vērtspapīra identifikācijas kods. Depozitārijs 1997.gadā ieguva Nacionālās numerācijas aģentūras statusu un kļuva par Nacionālās numerācijas aģentūru asociācijas biedru (*Association of National Numbering Agencies*).

■ Vērtspapīru uzskaitē un glabāšana

Visi publiski emitētie vērtspapīri Latvijā ir dematerializēti - vērtspapīrs eksistē kā iegrāmtojums personas vērtspapīru kontā bankā, un šis iegrāmtojums ir īpašuma tiesību pierādījums. Vērtspapīrus uzskaitē un iegrāmto Latvijas Centrālais depozitārijs un tā dalībnieki – bankas un ieguldījumu brokeru sabiedrības.

■ Vērtspapīru norēķini

Depozitārijs nodrošina dažāda veida vērtspapīru norēķinus, tostarp norēķinus atbilstoši DVP principam (*Delivery Versus Payment*), kas nozīmē vienlaicīgu naudas un vērtspapīru apmaiņu.

■ Vērtspapīru notikumu apkalpošana

Depozitārijs nodrošina vērtspapīru notikumu apkalpošanu, piemēram, akcionāru sarakstu sagatavošanu uz akcionāru sapulcēm, dividenžu izmaksu, procentu un pamatsummas izmaksas.

Publisko vērtspapīru reģistrā:

- 173 - iegrāmatotas vērtspapīru emisijas;
- 1,75 miljardi Ls – iegrāmatoto vērtspapīru tirgus vērtība.

Sadarbībā ar citiem Baltijas depozitārijiem un starptautisko vērtspapīru depozitāriju Clearstream Banking Luxembourg Latvijas Centrālais depozitārijs nodrošina vērtspapīru uzskaitē, glabāšanu un norēķinus arī ar ārvalstu uzņēmumu vērtspapīriem.

ELEKTRONISKU REĢISTRU UZTURĒŠANA

Depozitārijam ir ilga pieredze dažāda veida augstas sarežģītības elektronisku reģistru uzturēšanā:

■ **Privātu kompāniju akcionāru reģistru kārtošana**

Depozitārijs sniedz akcionāru reģistru kārtošanas pakalpojumus privātiem uzņēmumiem, kuri nav iekļauti fondu biržā. Akcijas var tikt iegrāmatotas vai nu atsevišķā Depozitārija reģistru sistēmā, vai arī pārvestas uz akcionāru vērtspapīru kontiem bankās. Tas akcionāriem garantē augstāku īpašuma aizsardzības līmeni.

■ **Pensiju sistēmas 2. līmeņa reģistrs**

Jau gandrīz desmit gadus sadarbībā ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūru Depozitārijs kārto Latvijas pensiju sistēmas 2.līmeņa dalībnieku individuālo kontu reģistru, – t.i., reģistru, kurā tiek uzskaitītas ikvienas sociāli apdrošinātās personas Latvijā veiktās iemaksas valsts fondēto pensiju shēmā.

■ **Sākotnējais reģistrs**

Depozitārijs nodrošina Sākotnējā reģistra uzturēšanu, kurā reģistrētas tās personas, kuras iegādājušās akcijas par privatizācijas sertifikātiem, bet nav tās pārskaitījušas uz saviem vērtspapīru kontiem bankās.

Depozitārija uzturētajā pensiju sistēmas 2.līmeņa reģistrā:

- **1,1 miljons** - Latvijas iedzīvotāju individuālie konti;
- **850 miljoni Ls** – kopējais uzskaitītais līdzekļu apjoms.

Depozitārija uzturētajā Sākotnējā reģistrā:

- **42 000** vērtspapīru konti;
- **26 miljoni Ls** – vērtspapīru kontos glabāto akciju tirgus vērtība.

DEPOZITĀRIJA SADARBĪBAS PARTNERI

VALSTS KASE

VALSTS SOCIĀLĀS APDROŠINĀŠANAS AĢENTŪRA

LATVIJAS BANKA

KONTAKTI

AS Latvijas Centrālais depozitārijs

Tāl.: 67212431

Adrese: Vaļņu iela 1, Rīga, LV – 1050

E-pasts: lcd.riga@nasdaqomx.com

Web: www.nasdaqomxbaltic.com